

Tekniska verken-koncernen

- RÖRELSENS INTÄKTER ÖKADE 4% TILL 4 867 MNKR (4 689)
- BEGRÄNSADE NEDSKRIVNINGAR JÄMFÖRT MOT TIDIGARE ÅR
- RÖRELSERESULTAT FÖRE AVSKRIVNINGAR (EBITDA), 1 330 MNKR (1 178)
- RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER (EBT), ÖKADE TILL 671 MNKR (410)
- LEJONPANNAN INVIGDES PLANENLIGT UNDER ÅRET

FINANSIELL SAMMANFATTNING

<i>Mnkr om ej annat anges</i>	2016	2015	Förändring
Intäkter	4 867	4 689	+ 178
EBITDA, rörelseresultat före av- och nedskrivningar	1 330	1 178	+ 152
Resultat efter finansiella poster	671	410	+ 261
Jämförelsestörande poster *)	+ 45	-112	+ 157
Resultat efter finansiella poster, exklusive jämförelsestörande poster	626	522	+ 104
Investeringar, netto	609	1 126	-517
Operativt kassaflöde	659	187	+ 472
Nettoskuld	1 327	1 753	-426
Nettoskuld/EBITDA, ggr	1,00	1,49	- 0,49
Avkastning på totalt kapital, %	8,2	5,4	+ 2,8
Soliditet, %	49	46	+ 3
Medelantal anställda	837	859	- 22

*) Jämförelsestörande poster ingår i förekommande fall samtliga resultatbegrepp om inte annat särskilt uttrycks.

All information i Bokslutskommunikén avser den konsoliderade Tekniska verken-koncernen. Siffror inom parentes avser motsvarande period föregående år om inte annat särskilt anges. Bokslutskommunikén är baserad på preliminärt upprättat årsbokslut och har inte varit föremål för revisorernas granskning.

VERKSAMHETEN

Tekniska verken i Linköping AB (publ) är moderföretag i en koncern som erbjuder varor och tjänster inom produktion och distribution av el, elhandel, fjärrvärme, fjärrkyla, biogas, biogödsel, bredband, vatten, avlopp, avfallshantering, belysning och till dessa områden tillhörande tjänster. Koncernens olika verksamhetsområden är i flera fall en viktig del av vardagen för medborgarna i regionen och utgör grunden i ett modernt samhälles infrastruktur.

Tekniska verken-koncernen ska erbjuda produkter och tjänster till attraktiva priser, med god leveranssäkerhet och med beaktande av miljö- och klimataspekter. Uppdraget är därmed fokuserat, men inte avgränsat, till att tillhandahålla och utveckla ledningsbunden infrastruktur och energilösningar för den resurseffektiva regionen.

Bolagets vision lyder "Vi ska bygga världens mest resurseffektiva region". Visionen ska ses som ett samlat uttryck för att förverkliga de olika delar i ägarmålen som kommunicerats till bolaget.

Bolaget eftersträvar hög grad av professionalism i sitt agerande gentemot kunder, leverantörer, ägare och andra intressenter. Koncernens marknadsstrategi eftersträvar att kunna erbjuda kunden ett intressant och relevant erbjudande i varje kundsituation. Koncernens arbete präglas av hög grad av transparens i syfte att möta koncernens kärnvärden – Drivande – Positiva - Trovärdiga.

Koncernens verksamheter är i många delar, direkt eller indirekt, påverkade av väderförhållande så som temperatur, nederbörd, vind. Flera verksamheter återfinns i en kraftigt reglerad marknad varför också betydelsen av politiska beslut och eventuell osäkerhet kring politiska beslut påverkar koncernen påtagligt.

STRUKTURELLA FÖRÄNDRINGAR

Inga större strukturella förändringar genom förvärv eller avyttringar genomfördes under året. På försommaren genomfördes ett mindre förvärv av 24 procent av aktierna i EVerég AB som är ägare till CLEVER Sverige AB som nationellt arbetar med bland annat utbyggnad av laddinfrastruktur för elfordon.

Viss koncernintern omstrukturering och flytt av verksamhet inom koncernen har skett under året.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER 2016

Energibranschen står i början av en förväntat omfattande omdaning. Konsumtionsmönster, kundbehov, energieffektivisering med mera bidrar till att prisbildningen på främst el har sjunkit kraftigt under senare år. För Tekniska verken-koncernen medför de låga elpriserna, osäkerhet kring energi- och miljöpolitikens styrmedel och tidigare genomförda skatteförändringar för vattenkraften otillräcklig lönsamhet på förnybar energiproduktion.

Nederbördsmängden var under 2016 mycket låg i princip hela landet. Vattennivåerna i de flesta vattendrag och sjöar understiger normala nivåer kraftigt. Grundvattennivåerna har på många platser skapat problem med dricksvattenförsörjning. Inom Tekniska verkens verksamhetsområde medförde den låga nederbördsmängden minskad elproduktion. Den uteblivna nederbörden och naturligt minskade vattennivåer skapade oönskade effekter på flera platser i naturen. Tekniska verken eftersträvar alltid att följa gällande lagar och regler vilket medfört vattenreglering med stort miljöhänsyn inom gällande ramar.

I maj 2016 invigdes Lejonpannan – Tekniska verkens största investering någonsin. Investeringen i kraftvärmeverket Lejonpannan genomfördes helt enligt planerna vad gäller tid, teknik och ekonomi. Investeringen uppgick sammantaget till cirka 1 150 mnkr.

Under året färdigställdes renoveringen av Råberga vattenverk i Linköping.

RÖRELSENS INTÄKTER

Koncernens intäkter ökade med 4 procent till 4 867 mnkr (4 689). Betydande del av ökningen återfanns inom behandlingstjänster för energiåtervinning av avfall. En ökad volym möjliggjordes genom idrifttagandet av

Lejonpannan. Den nya pannan bidrar påtagligt till miljönytta genom reduktion av fossilbaserat bränsle och minskade koldioxidutsläpp med cirka 97 000 ton per år.

Prisnivån på huvuddelen av koncernens produkter och tjänster är fortsatt under eller mycket under riksgenomsnittet. I flera delar bland landets lägsta.

RESULTAT OCH MARGINAL

Rörelseresultatet före avskrivningar (EBITDA) uppgick till 1 330 mnkr (1 178). Det är den högsta nivån som företaget noterat.

Årets av- och nedskrivningar uppgick till -603 mnkr (-700). Föregående år genomfördes nedskrivningar på vattenkraftsproduktionen med sammantaget 187 mnkr. Under 2016 gjordes nedskrivningar på vattenkraften med 24 mnkr.

Rörelseresultatet för koncernen uppgick till 727 mnkr (478). Av resultatökningen om 249 mnkr är 163 mnkr hänförlig till lägre nedskrivningar 2016 än 2015. Under 2015 gottskrevs resultatet med 68 mnkr i form av en engångsintäkt för ny mottagningsstation i elnätet för kunds räkning. Motsvarighet saknades 2016. Världsmarknadspriset för olja steg kraftigt under 2016. Värdering av koncernens oljelager vid årsslutet innebar ett återtagande av tidigare gjorda nedskrivningar med 35 mnkr.

Resultat från finansiella intäkter och kostnader förbättrades till -56 mnkr mot -68 mnkr föregående år, främst till följd av starkt kassaflöde och därmed efterföljande minskad upplåning.

Resultat efter finansiella poster uppgick till 671 mnkr (410). I likhet med föregående år påverkades resultatet av såväl positiva som negativa poster av engångskaraktär.

Betydande engångsposter och resultat exklusive engångsposter illustreras i tabellen nedan som återger ett normaliserat resultat:

	2016	2015	Diff.
Resultat efter finansnetto	671	410	261
<u>Betydande engångsposter:</u>			
Nedskrivning			
- vattenkraft	-24	-187	163
- vindkraft	-3	-3	0
Engångsintäkt mottagningsstn	0	68	-68
Lageromvärdering, olja mm	35	-9	44
Försäkringsersättning inkl ränta	44	3	41
Reavinst anlägg.	0	5	-5
Ersättning FORA	4	0	4
Omstruktureringskostnader Bixia	0	-16	16
Deponiskatt	-11	2	-13
Återvunnen skatt mm	0	25	-25
Summa	45	-112	157
Resultat före engångsposter	626	522	104

INVESTERINGAR

Under året uppgick koncernens nettoinvesteringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar till 609 mnkr (1 126). Under de två senaste åren var investeringsnivåerna väsentligt högre än normalt till följd av byggnationen av det nya kraftvärmeverket, Lejonpannan. Investeringen följde uppgjorda planer mycket bra för såväl ekonomi, teknik och uppförandetid.

Efterfrågan på fiberutbyggnad är fortsatt stor. Under året investerades 92 mnkr (84) i den fortsatta utbyggnaden.

Investeringen i Sveriges första fullskaleanläggning för rening av läkemedelsrester i avloppsvatten inleddes under året. Investeringen som sker vid Nykvarnsverket i Linköping beräknas färdig under 2017.

LÖNSAMHET

Koncernens lönsamhet, mätt som avkastning på totalt kapital, stärktes under året och uppgick till 8,2 procent (5,4). Under 2015 hölls avkastningen tillbaka av de omfattande nedskrivningarna. Ägarens avkastningskrav är 6 procent som genomsnitt över en flerårsperiod. Som snitt under de senaste fem åren uppgick avkastningen på totalt kapital till 6,5 procent.

FINANSIELL STÄLLNING OCH KASSAFLÖDE

Koncernens balansomslutning uppgick vid årets slut till 9 141 mnkr att jämföra med 8 959 mnkr vid årets början. Soliditeten uppgick till 48,6 procent (45,7).

Nettokassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 1 266 mnkr (1 086). Koncernens operativa kassaflöde, det vill säga kassaflöde efter investeringsverksamheten, uppgick till 659 mnkr (187).

Koncernens nettoskuld reducerades under året med 426 mnkr till 1 327 mnkr (1 753). Nettoskuldssättningsgraden minskade till 0,30 gånger mot 0,43 gånger föregående år. Räntetäckningsgraden stärktes påtagligt till 11,0 gånger (6,9).

Kreditvärderingsbetygen för Tekniska verken i Linköping AB (publ) var under 2016 oförändrade för såväl det långa (A) som det korta (A1) kreditbetyget.

PERSONAL

Medelantal anställda uppgick till 837 personer (859).

Engagerade och motiverade medarbetare är en förutsättning för att koncernen ska nå sina långsiktiga mål. Under året har arbete fortgått med att stärka ledarskapet inom koncernen med fokus på kompetensutveckling och mångfaldsarbete. Hälsa och säkerhet är alltid viktiga områden för koncernen. Implementeringen av en ny arbetsmiljöorganisation inom koncernen inleddes 2015 och har fallit väl ut efter utvärderingar. Under 2016 genomförde samtliga chefer en två dagars obligatorisk grundläggande arbetsmiljöutbildning.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS SLUT

Efter räkenskapsårets slut meddelade Tekniska verken i Linköping AB, Mjölby kommun och Motala kommun sina avsikter att under våren 2017 ändra sitt ägande i Mjölby- Svartådalen Energi AB (MSE). MSE ägs idag till 55 procent av Mjölby kommun, 35 procent av Tekniska verken och till 10 procent av Motala kommun. Genom planerad, ej beslutad, ägarförändring avser Motala lämna sitt ägande och Tekniska verken blir majoritetsägare med 51 procent och Mjölby kommun 49 procent. Mjölby kommun och Tekniska verken har mångårig positiv erfarenhet från samverkan. Med majoritetsskiftet i MSE bedöms bolagets utveckling kunna stimuleras och synergier med Tekniska verken realiseras.

Dotterföretaget Bixia AB ingick förlikning med SAAB Automobile AB kring tidigare tvist. Medel för detta var reserverat i tidigare års bokslut.

Inga för verksamheten övriga enskilda väsentliga händelser har inträffat.

FRAMTID

Den förändring som hela energibranschen nu upplever bedöms komma att accelerera. Branschen kommer fortsatt behöva se över och renodla sina strategier för att effektivare kunna möta såväl miljömässiga och samhällsliga ambitioner likväl som nya, förändrade kundmönster och efterfrågan på nya produkter och tjänster från kunderna. Förändringar i marknadens grundstruktur och aktörer kan förväntas som en följd av den ökande digitaliseringen.

Förbrukningsmönster och politisk reglering av marknaderna förväntas förändras. Osäkerheten kring politiska beslut och regleringar motiverar i vissa delar återhållsamhet i tyngre investeringar i grundläggande infrastruktur. Ett sådant exempel kan vara efterföljande etapper efter byggandet av Lejonpannan där ytterligare steg behöver tas för att kunna avveckla det äldre kraftvärmeverket i centrala Linköping.

Den stora efterfrågan på utbyggnad av bredband förväntas fortsätta likväl som ökat kapacitetsutnyttjande i fibernätet.

Koncernens finansiella ställning och tillgång till kapital är god. Tekniska verken-koncernen har en bra finansiell balans, en produktpalet och kompetensmässig bredd som möjliggör ett konsekvent och trovärdigt agerande med kunder och ägare i långsiktigt fokus. Olika verksamheter befinner sig i olika cykler och påverkas av olika faktorer. Bredden i koncernens verksamheter ger en god bas för att möta svängningar och uppvisa stabilitet i framtiden.

Linköping den 21 februari, 2017

Anders Jonsson
Vd och koncernchef

För frågor vänligen kontakta:

Anders Jonsson
Peter Forssman

Vd och koncernchef
Ekonomi- och finansdirektör

013 – 20 80 00
013 – 20 93 40

RESULTATRÄKNINGAR

Belopp i mnkr	Helår		Förändr. i	
	2016	2015	Förändr.	%
Rörelsens intäkter	4 867	4 689	178	3,8%
Rörelsens kostnader	-4 128	-4 225	97	-2,3%
- varav av- och nedskrivningar	-378	-700		
Andel i intresseföretags resultat	-12	14	-26	
Rörelseresultat	727	478	249	52,1%
Rörelsemarginal, %	14,9%	10,2%		
Räntekostn och likn resultatposter	-67	-70		
Övriga finansiella poster	11	2		
Finansnetto	-56	-68	12	-17,6%
Resultat efter finansiella poster	671	410	261	63,7%
Vinstmarginal, %	13,7%	8,6%		
Bokslutsdispositioner	-353	-152	-	-
Skatt	-75	-55	-20	
Årets resultat	243	203	40	19,7%
- varav hänförligt till:				
- moderbolagets aktieägare	229	192		
- minoriteten	14	11		

KASSAFLÖDEN I SAMMANDRAG

Belopp i Mnkr	Helår		Förändr.
	2016	2015	
Rörelseresultat	727	478	249
Justering av poster som inte ingår i kassaflödet	616	685	-69
Betald skatt	-11	-7	-4
Räntor och utdelning	-66	-70	4
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	1 266	1 086	180
Rörelsekapitalets förändring	136	91	45
Investeringsverksamheten	-743	-990	247
Operativt kassaflöde	659	187	472
Finansieringsverksamheten	-570	-426	-144
Periodens kassaflöde	89	-239	328
Likvida medel vid periodens början	263	502	-239
Likvida medel vid periodens slut	352	263	89

BALANSRÄKNINGAR

Belopp i mnkr	31 december		Förändring 2016
	2016	2015	
Tillgångar			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
Immateriella anläggningstillgångar	19	26	-7
Materiella anläggningstillgångar	7 062	7 049	13
Övriga finansiella anläggningstillgångar	185	198	-13
Summa anläggningstillgångar	7 266	7 273	-7
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Varulager mm	82	85	-3
Kortfristiga fordringar	1 586	1 517	69
Kassa och bank *)	207	84	123
Summa omsättningstillgångar	1 875	1 686	189
SUMMA TILLGÅNGAR	9 141	8 959	182
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	4 443	4 095	348
Avsättningar	990	926	64
<i>Långfristiga skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut	1 534	1 755	-221
Övriga långfristiga skulder	226	207	19
Summa långfristiga skulder	1 760	1 962	-202
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut	390	545	-155
Checkräkningskredit	0	0	0
Övriga kortfristiga skulder	1 558	1 431	127
Summa kortfristiga skulder	1 948	1 976	-28
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	9 141	8 959	182
Soliditet, %	48,6%	45,7%	

*) Likviditet. Till följd av ändrade redovisningskrav redovisas inte likvida medel på koncernkonto från 2016. Balansräkning för 2015 är upprättad pro forma. Belopp i mnkr.

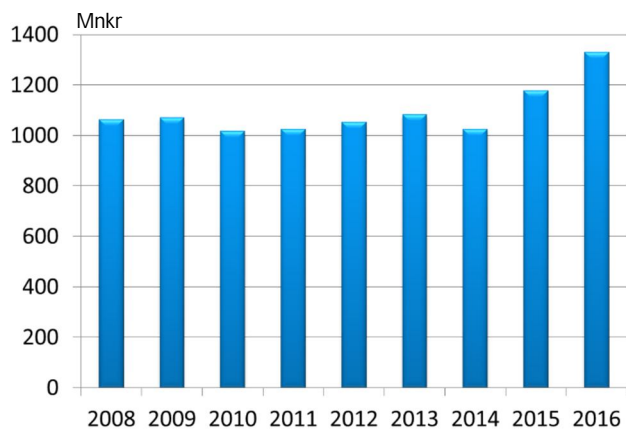
- Kassa och bank	207	84
- Fordran på koncernkonto	145	179
Summa likvida medel	352	263

FÖRÄNDRING EGET KAPITAL

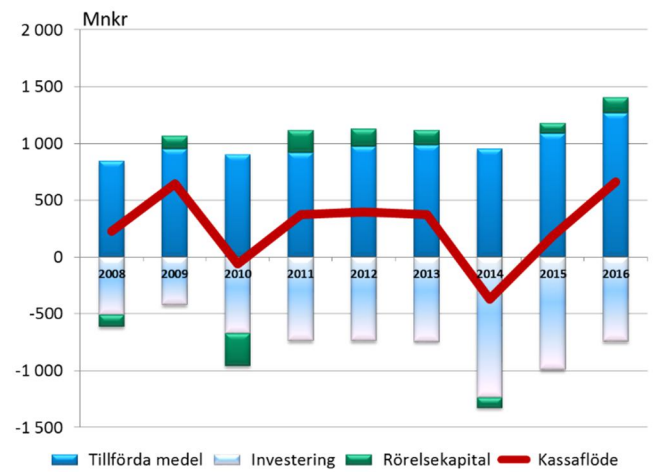
Belopp i mnkr	Hänförbart till ägare till moderbolaget				Minoritets- intresse	Summa
	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Annat eget kapital	Summa		
Utgående balans föregående år	434	116	3 421	3 971	124	4 095
Aktieägartillskott			129	129	4	133
Lämnad utdelning			-27	-27	-3	-30
Övriga förändringar				0	2	2
Periodens resultat			229	229	14	243
Vid årets slut	434	116	3 752	4 302	141	4 443

FINANSIELL FLERÅRSUTVECKLING

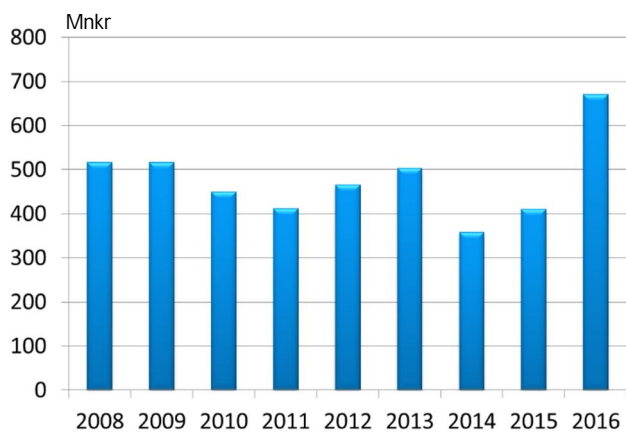
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)

Kassaflöde

Resultat efter finansiella poster (EBT)

Lönsamhet – avkastning på totalt kapital

